

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDEVARVET

den 29 November 1930 innehåller:

Bör förlösningsvärden avgöras utan kvinnornas hörande?

Ledande artikel av Elisabeth Tamm.

Tiden är mogen.

Avrustningsfrågan går nu på remiss till folket.

Av Elin Wägner.

Ungdomsårens sjäsliv.

Några utdrag ur Charlotte Bühlers bok.

Bofors

av Andersson.

Upplagen åtföljes av en bilaga.

Till våra expeditionsprenumeranternas tjänst

medföljer en giroblankett för nästa års prenumeration. Pris för helår 6 Kr., halvår 3 Kr. På giro kan även beställning och avgift för presentkort insändas.

Obs! Giroavgift endast 10 öre.

Vad har hänt?

De svenska städerna ha valt sina stadsfullmäktige. I stort sett torde socialdemokraterna ha vunnit. Med november månads utgång äro årets val avslutade. Nu återstår bara Stockholm. Men fastän det dröjer till mars, innan Stockholm väljer, ha förberedelserna till striden redan begynt. Det sammankallas möten, kandidater nomineras — och det förutspås att striden blir hård.

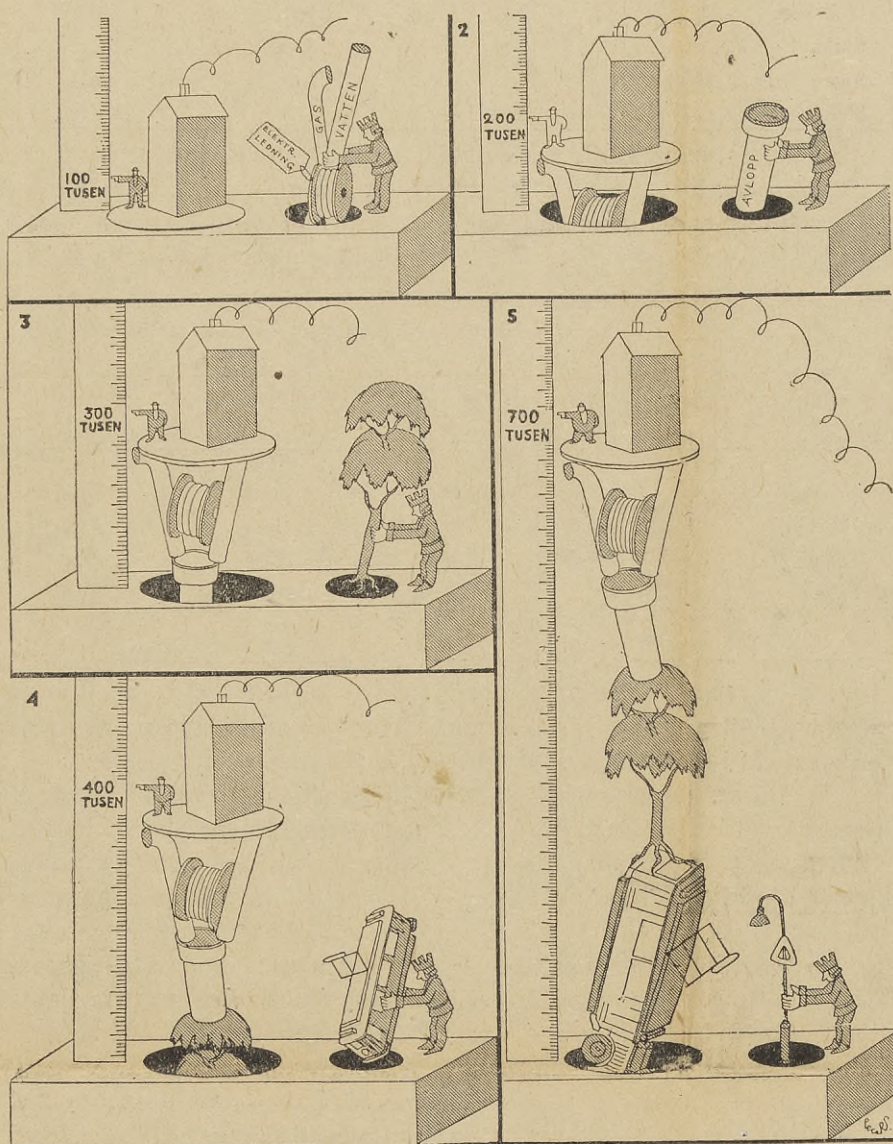
Platserna i Stockholms stadsfullmäktige äro för närvarande fördelade så att socialdemokrater och kommunister tillsammans ha 52, de borgerliga partierna ha tillsammans 48. Valet blir en kamp om majoriteten. Och borgerlig samling är sannolik.

Med stöd av erfarenheterna från valen ute i landet hoppas socialdemokraterna att också i Stockholm kunna hålla sin ställning. Det tycks blåsa sådana vindar nu. Högers angreppspunkter ha också i viss grad minskats. Kommunalskatten sänkes med tio öre. Beckerkonflikten är bilagd. Socialdemokraternas avståndstagande från kommunisterna är oavlatligt.

Men ingen vågar spå om utgången. Förresten är det ett odrägligt väder!

Veckovakten

Historien om det stigande tomtvärdet.

EFTER EN TECKNING I VÅR BOSTAD.

S:t Erik, Stockholms stad, består allt: vatten, gas, elektriskt ljus och avlopp. S:t Erik planterar park, drar spårvagnslinje, sätter lyktstolpe. Allt bidrar att skruva upp fastighetsvärdet och hyrorna. Den enskilde fastighetsägaren blir allt tjockare. S:t Erik är lika mager och flitig.

Vi ha i Sverige de högsta hyrorna i Europa. Med vår livliga byggnadsverksamhet och vårt goda utrymme vad jordytan beträffar! De höga hyrorna äro bakgrunden till en mängd av de personliga öden, som — trots skaplig arbetsinkomst — balanseras på gränsen av armod och tvivelaktiga utvägar. De äro tecknet på en stor samhällets missushållning. Hur hänger det ihop och var finns botemedlet?

Tidevarvet har vid upprepade tillfällen framhåvt missushållningens värsta sida, jobberiet med tomterna, med jorden. En kraftig rörelse för en förbättring på den punkten sattes också i gång av Hyresgästorganisationernas tidning, Vår Bostad, som i våras — i n:r 6 — offentliggjorde en utförlig redogörelse för jordvärdestegringen i Stockholm och de sista 20 årens ofullbordade lagstiftningsförsök på området. Jordfrågans förhållande till bostadsfrågan var slutligen ett av huvudämnen vid den första allmänna svenska bostadskonferens, som på inbjudan av Hyresgästernas Riksförbund hölls i Stockholm den 14 och 15 november.

Historien om det stigande jordvärdet, det utarmade samhället, hyresgästernas dubbelbeskattning och de på oförtjänta jättevinsterna tronande enskilda tomtägarna är för var gång lika upprörande. Den tål att upprepas hur ofta som helst, ända tills försöken att införa en rättvi-

(Forts. å sid. 4.)

Lärarnas sjukledighet.

En undersökning.

I det uppmärksamade uttalande, som gjordes av statsrevisorerna i 1928 års berättelse angående sjukledigheten bland befattningshavare inom huvudsakligen kommunika-tionsverken heter det bl. a.

— Nu berörda skillnad mellan manliga och kvinnliga tjänstemän ifråga om sjukledigheternas längd torde i viss mån ha sin förklaring i olika hög fysisk och psykisk motståndskraft och måhända även i vederbörandes större eller mindre lämplighet för tjänstgöring av ifrågavarande slag. —

I 1929 års berättelse återgives en

utredning över sjukledigheten bland ordinarie och extraordinarie folkskollärare i rikets större städer under läsåret 1927—28. Denna ger statsrevisorerna anledning att göra följande uttalande:

— Såsom av den förestående redogörelsen framgår, kan ifråga om ovannämnda lärare samma förhållande konstateras som beträffande de statliga befattningshavare, vilkas sjukledigheter voro föremål för undersökning av 1928 års revisorer, nämligen att sjukledighet förekommer i större utsträckning för kvinnor än för män och att av de kvinn-

liga befattningshavarna de gifta äro sjuklediga i större omfattning än de ogifta. —

Dessa uttalanden ha föranlett Sveriges Folkskolläraryrkesförbund att föranstalta om en undersökning på ett flertal orter angående sjukledighetens omfattning inom folkskollärarekåren — och därmed sammanhängande förhållanden.

Ur denna intressanta undersökning återge vi några siffror från Göteborg.

Uppgifterna gälla ordinarie folkskollärare vid Göteborgs folkskolor i klasserna 1—6. De omfatta fem-

(Forts. å sid. 2)

SLOTTS THÉ

(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HÖGLÄNDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPÄDASTE SKOTTEN Å THEBUSKEN

konsum

gröna bilar med goda bullar

Yttersta Domen.

Strömmingen är vintertid inne i landet en så åtrådd och svåråtkomlig vara att en husmor blir sårad om hon får höra att sillmannen farit förbi utan att säga till. Egentligen begär man av sina grannar att de skola skicka ner honom eller också handla åt en.

Det var därför en ganska allvarlig fråga jag ställde till Sara-vid-Grinden härom dan: har mor Sara köpt småsill av Knaparn i går? Ty jag hade ingen fått.

— Nej, fru lilla, försvarade sig Sara-vid-Grinden. Det var sik ja fe å Knaparn. Det tiden nu för sik, han leker ve Yttersta domen.

En stabo som hörde dessa oskyldiga repliker skrattade sedan en hel dag åt det hädiska och obekymrade lilla djuret. Det var en estetiskt bildad stabo som genast såg för sig Michel Angelos kolossal-målning i Sixtinska kapellet med uppståndelsens förfärliga virrvarr och alla levande syndares fasa, domens obeveklighet och den snabba exekutionen av fördömda och saliga var till sitt.

Och mitt i denna världsomvälvning ett sikstäm i en smålandssjö, obekymrat, absorberat av sitt eget bestyr.

Jag som är från landet ville icke att mor Sara skulle få det på sig att ha yttrat sig opassande om yttersta domen. Jag förklarade, att om vi säger att siken leker vid yttersta domen, så mena vi att den leker omkring tiden för sista söndagen i kyrkoåret, strax före advent. Det är den söndagen det predikas över yttersta domen.

— Kan du alla texterna på hela kyrkoåret?

Jag sade att det kunde jag visst inte, men den söndagen mindes jag bra. Ty som barn brukade jag alltid söka smita från att gå i kyrkan den dagen, jag var rädd att sitta där och kanske få höra att domens dag nalkades.

För den ena kan Yttersta domen vara ett berömt konstverk, men om man haft tre väckta hembiträden i föräldrahemmet som bombarderat ens godtrogna barnasjäl med bevis för världens snara undergång, blir den bokstavlig verklighet. De skulle alla tre bli upptagna till Herrans möte i skyn innan världsundergångens fiasor bröto in (Pauli sista brev till Tess. 4:17) och ville jag följa med dem, borde jag omvända mig snarast. Nå, traktaternas trollmakt bröts genom att tiden själv beslog dem med lögn, och yttersta domen föll i glömska.

Det var först långt senare vid studiet av Folkförbundets giftgasutredning som det slog mig att vårt släktes gamla envisa rädsla för en världskatastrof kunde vara en aning i dess nerver över den yttersta dom, som det nu bereder sig att hålla över sig självt, och kommer att hålla, om det släpper det kemiska kriget löst på allvar.

Nu är man kulturhistorisk före 50 år. Yttersta domen har hunnit skifta karaktär flera gånger under ens liv. Man har varit med om den eskatologiska stämningen strax före sekelskiftet, stödd på apokalypsens mystiska tal och annan teknatyndning. Man har upplevt den kväsvetenskapliga flammariönska föreställningen om jordens förestående undergång vid en krasch med en annan himlakropp, en teori numera övergiven sedan man fått klart för sig de ofattliga avstånden och den ringa kollisionrisken. Och man har hört hur vid Andréas begravning själva kyrkan ger röst åt den bibliska föreställningen att den slutliga döden skall komma, då det gränslösa tomrummets kyla besegrat oss, då solarna sprakat ut och sjunka samman i aska som en brasa.

Devinez.

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1—3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

TANDLÄKARE

Tandläkare T. Lagerholms

Tandklinik

Drottningg. 50 (vid Klarabergsg.)
Högmodern utrustning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Endast legitimerade tandläkare.
BILLIG TANDVÅRD
Öppet 9—7, lörd. 9—4. Tel. 4 48

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgatan 14 (f. d. L:a Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten,
förvaltningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund

KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. 147 99, 24 24

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19

Mottager inackord. även för längre tid.

Tryggt och ogen., vårek.

Tel. 778 24

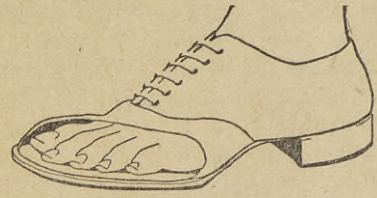
Gymnastikdräkter

av trikå till alla åldrar, av tyg på
beställning. Stort lager av N. F. K.-
livstycket för barn och vuxna.

Promenadskodon, bredare o. smalare, med
och utan klack, finnes och kan beställas i

Anna Ahlströms

Manufaktur- och Sybehörsaffär
GÖTGATAN 95. Tel. Sö. 31 184

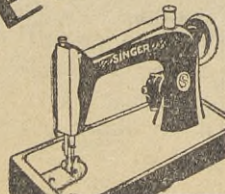
Så ledigt skall tårna ligga i skon.

Olga Elmdahl

MODEMAGASIN

Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM

**SINGER
SYMASKINER
ÄRO OJÄMFÖR-
LIGT DE BÄSTA**

Den 29 nov. 1930.

Vem bör ordna
förlossnings-
vården?

Landstingsförbundet har hållit
möte i Stockholm. Bland andra
frågor diskuterades förlossnings-
vårdens ordnande och generaldirek-
tören i medicinalstyrelsen utvecklade
i sitt inledningsföredrag en plan
härför.

Det är moderskapsunderstödsak-
kunnigas betänkande, som avgavs
förleden höst och sedan dess varit
ute på remiss, som har gjort frågan
aktuell. Betänkandet upptar icke
endast förslag om kontantunderstöd
vid moderskap utan även synpunkter
angående underlättande av för-
bättrad vård vid barnsövd. Då
landstingen genom 1928 års riksdags-
beslut ha sig ålagt att vaka över
förlossningsvården hade det varit
naturligt att moderskapsunderstöds-
sakkunnigas förslag åtminstone hade
tagits upp i diskussionen, ej endast
sjukvårdskommitténs.

Det var uppenbart, att mötet lik-
som generaldirektören hävdade att i
första hand bör förlossningsvården
ordnas genom barnbördsavdelningar
å lasaretten — sjukvårdskommittén
tycks föreslå denna form för ända
upp till 50 % av barnaföderskorna
— även om man inte helt ansåg sig
kunna komma förbi mindre förloss-
ningshem eller förlossningsrum i
samband med barnmorskornas bo-
städer (se moderskapsunderstöds-
sakkunnigas förslag). Vi känna igen
den uppfattningen från landstingens
förhandlingar. Och det är rätt natur-
ligt. Det är mycket enkelt att bygga
stora nya hus med alla nutida be-
kvämligheter och höja landstings-
skatten med motsvarande kostnad.

Sedan låter man ambulansbilarna
hämta barnaföderskorna till dessa
centrala sjukhus. Men frågan är där-
med ej löst, särskilt för landsbyg-
dens vidkommande, annat än på papperet.
Det är synnerligen värdefullt
och nödvändigt att sådana avdelningar
finnas för dem som behöva,
vad moderskapsunderstödsakkunni-
ga kallad kvalificerad anstaltsvård.
Men är det verkligen så illa beställt
att 50 % barnaföderskor behöva
sådan! Moderskapsunderstödsak-
kunniga ha upptagit 15 %. Det har
sagts, att denna siffra är för låg
redan med nuvarande beläggning
på lasaretten. Men nu finns inte
något annat val, om hemmet saknar
möjligheter, än sjukhuset. Det är
möjligt att om männen skulle föda
barn, de ville föredraga sjukhusan-
ordningen. De äro så vana vid stora
samlingslokaler och vid att någon

S. E. F:s Stockholmsavdelning

ELDBEGÅNGELSEBYRÅN

SVEAVÄGEN 25, 2 tr. (hiss)

Öppen 10—4.

Lördagar och helgdagsaftnar 10—2.

Norr 22 00 för eldbegångelser,
urnor och kolumbarienischer.

Norr 22 80 för upplysningar och
medlemsanmälningar.

Engångsavgift 10 kr., för be-
gravningsförsäkrad 5 kr.

Krematorier i Stockholm, Göte-
borg, Örebro och Hälsingborg.

LÄRARNAS SJUKLEDIGHET.

(Forts. från sid. 1)

årsperioden 1923 till 1928 och avse-
endast lärare med likartade arbets-
förhållanden, sålunda inte lärare i
övningsklasser, lärare med halv
tjänstgöring etc. Sammanlagda an-
talet lärare, som beröras av statisti-
ken, är 2,623.

Sjukledighetsprocenterna i procent
för hela femårsperioden te sig på
följande sätt:

	Kvinnl. lärare i kl. 1—2. %	Kvinnl. lärare i kl. 3—6. %	Manl. lärare i kl. 3—6. %
Helfriska	39,97	31,53	49,63
Sjuka 1—8 dagar	31,33	39,45	33,92
Sjuka över 8 dagar ...	25,65	27,01	15,27
Helsjuka	3,05	2,01	1,18

Medeltalet för sjukledigheten un-
der 5-årsperioden för de olika äl-
ders- och läraregrupperna är följande:

Födelseår	Löneperiod	Medeltalet för sjukledigheten under 5 årsperioden för:		
		Kvinnl. lärare i kl. 1—2 Dagar	Kvinnl. lärare i kl. 3—6 Dagar	Manl. lärare i kl. 3—6 Dagar
1868—79	1889—1900	27,5	25,8	17,9
1880—85	1901—06	20,3	16,8	6,2
1886—97	1907—18	15,0	13,0	8,8
1898—1902	1919—23	25,2	7,1	5,8
Totala medelvärde		19,9	17,2	10,2

Inom gruppen kvinnliga lärare i
klasser 1—2 ha under nämnda
5-årsperiod 14 lärare sjukledighet
från 1—5 år. Mer än hälften av
dessa ha vårdats å hospital.

Inom gruppen kvinnliga lärare i
klasser 3—6 ha 12 lärare sjukledig-
het från 1—5 år. Även här före-
komma flera fall av nervsjukdom.

Inom gruppen manliga lärare i
klasser 3—6 ha 2 lärare årslång
sjukledighet, en av dem under hela
5-årsperioden.

Sjukledigheten för de yngre äl-
dersklasserna är mindre än för den
äldre inom samma läraregrupp, om
vi se bort ifrån manliga gruppens
tilltagande sjukledighet inom äl-
dersklassen 1886—97.

Den är betydligt större för de

annan tar hand om hemmet under
deras frånvaro. Men ingen som
någorunda känner till landsbygdens
förhållanden inbillar sig, att lands-
bygdens kvinnor inte föredraga att
få stanna inom hemkommunen, om
så vore möjligt. Släktets mödrar
äro icke oskäligen varelser, som av
landstingen skola transporteras om-
kring i ambulansbilar till anstalter,
de äro medborgare och ha medbe-
stämmanderätt i samhället. Borde
icke de vara representerade, när
frågan diskuteras.

Vi vilja framhålla betydelsen av
att samtliga politiska kvinnoorga-
nisationer och ett flertal andra ha
gått in till Kungl. Maj:t med under-
dånig hemställan om att betänkan-
det i en eller annan form måtte läggas
till grund för nästkommande
riksdag. Bakom förslaget står så-
ledes en enig kvinnoopinion. Kvin-
norna vilja inte vänta längre. Ingen
fråga sedan rösträttens dagar har så
samlat dem. Avgörandet får icke
fattas utan dem, deras uppfattning
och sakkunskap.

Elisabeth Tamm.

båda kvinnliga grupperna än för den
manliga gruppen inom motsvarande
åldersklasser.

Orsaken till de yngre åldersklas-
sernas mindre sjukledighet jämfört
med de äldres har sin förklaring icke
blott i ungdomens större motståndskraft
mot sjukdom utan ock i höjd
levnadsstandard för lärarekåren och
bättre hygieniska förhållanden både

inom skolan och barnens hem. Be-
frielse från skulgolv, kokskaminer,
fotogen- och gasbelysning i skolorna,
barnantalets minskning i klasser-

na från 50—35 och bättre levnads-
villkor i barnens hem ha medverkat
till sjuklighetens nedgående.

Sjukledigheten för de båda kvinn-
liga läraregrupperna är betydligt
större än för den manliga gruppen
och störst för kvinnliga lärare i klas-
ser 1—2. Söker man efter orsaker
till den sistnämnda förekomsten må
följande förhållanden framhållas:
Från år 1889—1900 åtnjöt kvin-
nliga lärare i klasser 1—2 en årslön
av 550 kr. — motsvarande siffror
för kvinnliga och manliga lärare i
klasser 3—6 voro resp. 1,200, 1,350
och översteg ej 950 kr. förrän år
1918. Svårigheten att få lönen att
räcka exempelvis till läkarvård i rätt
tid, rekreation och lantvistelse åt-
minstone under en del av ferien ver-
kar utan tvivel i längden menligt på
hälsan. Särskilt gäller detta de äldre
åldersklasserna, som sedan länge
haft att kämpa med ekonomiska svår-
igheter.

Fastän den oerhörda skillnaden i
lön för manliga lärare i klasser 3—
6 och kvinnliga i klasser 1—2 efter
1918 relativt minskats, är dock år
1930 i högsta lönegraden relationen,
7,260—4,152, icke tillfredsställande.
Den stora skillnad som ännu före-
finnes, kan ej anses till fullo moti-
verad av lärarnes i klasser 1—2 kortare
utbildningstid och mindre om-
fattande tjänstgöring, då dessa för-
hållanden delvis kompenseras av
det synnerligen tröttande arbetet
bland de minsta skolbarnen och det
stora ansvar, som medföljer handha-
vandet av den grundläggande under-
visningen.

Vid jämförelse mellan lönerna för
kvinnliga och manliga lärare i klas-
ser 3—6, vilka båda ha samma se-
minarieutbildning, samma arbetstid,
samma arbetsförhållanden, handha-
båda uppfostran av barn från deras
9:de till deras 13:de levnadsår, stäl-
ler sig löneskillnaden sålunda: före

år 1900 var denna 150 kr.; intill år
1918 har den vuxit till 600 kr.; dyr-
tidstillägg och tillfälliga löneförbät-
ringar ha ökat skillnaden, så att den
år 1930 är i första lönegraden 1,056
och i högsta lönegraden 1,776. An-
ses den manliga lärarens lön svara
mot det arbete han utför och det
ansvar hans ställning som ungdo-
mens fostrare kräver av honom, tor-
de samma lön böra komma den
kvinnliga läraren till del. I motsatt
fall försättes hon i en sämre ställ-
ning, som hänvisar henne till en lägre
levnadsstandard än den manliga
kollegan.

De båda kvinnliga läraregrupper-
nas stora sjuklighet har även sin or-
sak i andra faktorer, som här böra
beaktas. De kvinnliga lärarna —
liksom kvinnor i allmänhet — tagas
starkt i anspråk inom familjen.
Detta förhållande bottnar i tradition
och uppfostran, som från början för-
sätter gossarna i en fördelaktigare
ställning än flickorna. Ehuru en
ändring härutinnan kan spåras, tor-
de förhållandena i stort sett vara
oförändrade.

Vården av sjuka anhöriga och ar-
betet med hemmets skötsel beröva
ofta kvinnorna deras välbehövliga
tillfällen till vila. Lönen tillåter icke
den ensamstående kvinnliga läraren
att anställa hemhjälp. Hon måste
jämte skolarbetet även sköta sitt
hem och går därigenom miste om
många tillfällen till vila och avspän-
ning genom friluftsliv och förströel-
ser. Att efter slutat skolarbete kom-
ma hem till en oeldad bostad för att
där gripa sig an hembiträdets sys-
slor måste i längden verka menligt
på hälsan och leda fram till överan-
strängning med åtföljande sjukle-
dighet.

Vi tro, att med lika arbetsförhål-
landen för kvinnor och män, komma
också kvinnorna att visa sig äga
samma motståndskraft. Vi förtrosta
på kvinnornas ansvarskänsla.

Det rör sig.

Tidevarvet har tillfredsställelsen
att meddela, att de i fyra nummer av
tidningen gjorda påpekandena om
det orimliga i uppfostringskraven på
styvfäderna uppmärksamats runt
om i landet. Framförallt har detta
skett bland barnavårds- och fattig-
vårdsmyndigheter, men också bland
riksdagsledamöter. Av dessa ha flera
skrivit till redaktionen efter ytterli-
gare material, då de ämnade motio-
nera i frågan vid nästa riksdag.
Inom Stockholms fattigvårdsnämnd,
som redan behandlat frågan vid se-
naste två sammanträden, torde i da-
garna vara att vänta ett beslut i
samma riktning, som nämndens om-
budsman herr Hellichius utstakat i
sitt i Tidevarvet redan återgivna ut-
talande — alltså en hemställan till
de lagstiftande myndigheterna om
en revidering av lagen på denna
punkt.

matmor

blir alltmer

glad åt

kooperativas

EVE margarin

à 1:30 kg

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Tiden är mogen.

Avrustningsfrågan går nu på remiss till folken.

Arbetet på att förbereda en allmän avrustningskonferens har strängt taget pågått ända sedan Nationernas Förbund under sin första församling tillsatte en blandad avrustningskommission. (På svenska finnes en utmärkt översikt över denna freds- och lidandehistoria skriven av kapten Brunskog och utgiven i Informationsbyråns småskriftserie.) Den nuvarande kommissionen tillsattes 1925, och även den består av ett blandat sällskap. Den nuvarande sessionen är den sjunde i ordningen och säges skola bli den sista. Det är detta som ger den dess betydelse.

Det har gått ett och ett halvt år sedan kommissionen sist sammanträdde. Den kom då ingen vart, och beslöt att uppskjuta arbetet i den förhoppningen att de fem sjömakternas konferens i London i våras skulle leda till resultat som kunde hjälpa frågan om lantstridskrafterna på traven. Som vi minnas, så ledde flottkonferensen till ett fördrag mellan England, Förenta staterna och Japan rörande ett visst styrkeförhållande dem emellan och man lärde sig hur man skulle beräkna detsamma. Men konferensen underströk samtidigt den olycksbådande motsättningen mellan Frankrike och Italien. Det senare landet begärde och begär fortfarande jämlikhet med Frankrike som sjömakter, och Frankrike är beslutet att kosta vad det vill hålla sitt försprång framför Italien.

Dessa makter blevo därför utanför fördraget.

En annan sak, som påverkar förhandlingarna ogynnsamt, är framgången vid de tyska valen av de ytterlighetsgrupper som vilja bryta Versailles-fördraget. Det har inte ändrat det tyska ombudets hållning vid konferensen, men minskat vikten av hans ord.

Frankrike är också nu som alltid orubbligt emot alla förslag till nedrustning som kunna åsyfta att inskränka dess nuvarande stridskrafter. (När det i andra sammanhang blir tal om ovillkorlig skiljedom på bas av fredsfördragen, då är Frankrike däremot plötsligt radikalt.)

Det motsatta kravet på nedrustning framföres av Tyskland och Ryssland och stödes av de nordiska småstaterna och Holland. Förenta staterna, England och Japan intaga skiftande ståndpunkter, beroende på skiftande regeringar och intressen.

Om det finns skäl som förklara svårigheterna inom kommissionen, så finns det också starka skäl för att de måste övervinnas och något väsentligt göras. Tysklands till och med officiellt framförda krav på att få »sörja för sin säkerhet», därest det ingen allmän avrustning blir av, är det ena. Den oroande tendensen till nya kapprustningar är det andra. Det faktum att de experter och ombud, som haft det förberedande arbetet om hand, inte kunna komma längre, är det tredje. Inte heller Folkförbundets arbete på det mellanfolkliga rättsförhållandet och solidariteten kan fortgå under ökade rustningar. Den i höstas beslutade finansiella hjälpen åt en angripen stat är villkorlig och hänger på om nedrustning först kommit till stånd. Vid den nyss avslutade imperiekonferensen gingo dominions ombud med på att underteckna folkförbundets generalakt till alla delar, och erkände därmed att även politiska tvister måste mellan de fördragsslutande parterna avgöras medelst ovillkorlig skiljedom. Men de gjorde detta medgivande beroende av att rustningsbegränsning komme till stånd.

Tiden är mogen, men inte regeringarna.

Den förberedande kommissionen har endast att föreslå vägar och

formler för en blivande rustningsbegränsning. Överallt där en siffra kan komma in sätter den ett x och rör alltså icke vid huvudfrågan. Ändå är det intressant att se kombinationerna mellan staterna i dess offentliga diskussioner och omröstningar.

Hur skall man nå till en inskränkning av landstridskrafterna? Tyskland framställde först förslaget, att detta borde ske genom att inskränka de värnpliktsgrupper som för varje år tas ut (svensk metod) och minska övningstiden. Det förslaget slogs först ut. Ryssland, Kina, Holland, Sverige och Norge röstade med Tyskland. Bland de stater som röstade emot voro Frankrike, Italien och Japan. England och Förenta staterna bland andra nedlade sina röster. Sedan kom förslaget att minska lantstridskrafternas effektivitet 1) genom direkt minskning av det material de röra sig med i sitt yrke, alltså kanoner, motorfordon och ammunition, 2) genom minskning av armébudgeten.

Italien och Ryssland föreslog att båda metoderna skulle användas, men blevo nedröstade.

Förenta staterna och Tyskland föredrogo den direkta begränsningen av krigsmaterielen och hade så många stater med sig att de fått majoritet om England gått med. Men den engelska arbetarregeringen i lord Cecil's person lade ner sin röst, och det franska motståndet segrade. Det är ganska lätt att räkna ut varför de olika regeringarna ställa sig så eller så, ty de rösta alltid för åtgärder som gå ut över grannarnas krigsberedskap, men anledningen till den engelska regeringens kovändning sedan i september förstår man icke. Möjligen skedde den på imperiekonferensen.

Slutet blev att kommissionens flertal gick på linjen att ett maximalbelopp skall fastställas på de årliga utgifterna för vidmakthållande inköp och tillverkning av krigsmaterial, enligt en norm som avrustningskonferensen får fastställa. Förenta staterna och Japan röstade nej och Frankrike reserverade sig. Det enda beslut som nåddes är alltså taget emot så viktiga staters röster.

En studiekommission skall ytterligare genomgunga detta beslut. Sedan är det förberedande arbetet färdigt att framläggas för mänskligheten år 1932.

Det är alltså nu som det gäller för folken att visa, om de ha en annan mening än den som kommit till uttryck i kommissionens majoritetsbe-

Vilket?

Naturligtvis

AMAFLOR
Champoneringspulver

För såväl ljusst som mörkt hår i paket à 35 öre.

slut. En stor fördel ha de förberedande sammanträdena haft, nämligen det att folken fått ett tillfälle att lära känna hur problemen äro uppbyggda, vilka förslag till nedrustning som äro givna och skälen för och emot. Ingen behöver längre sväva i det blå vid talet om rustningsbegränsning.

Experterna avträda nu från arenan med ett tjasko. Nu gäller det för folken. Är det omöjligt att de kunna motsvara stundens krav på dem?

Hur folkviljan kan komma de skickligaste experter totalt på skam, visar det nu pågående historiska exemplet från Rundabordskonferensen i indiska frågan. Både den parlamentariska undersökningskommissionen under sir John Simon och den angloindiska regeringen voro i sina uttåtanden ense om att Indiens Förenta stater vore en förträfflig lösning på frågan men tillsvidare en otänkbar möjlighet, vilken man skulle nalkas med särdeles gradvisa

mått och steg. Men nu visar det sig att Indien är långt mera färdigt för denna idé förverkligande än experterna kunnat ana. Undret har kunnat ske, därför att en stor idé genomglödgat den indiska folksjälen, och i dess hetta har en nybildning skett.

Tillämpningen på de vita kulturfolkens problem är vanskelig, ty vad som kan ske i det nyuppståndna Asien synes omöjligt hos oss under den nuvarande nedgångsperioden. Men vem vet vad som kunde ske, därest våra vita nationer finge klart för sig, att det även för dem gäller en frihetskamp, och att vad de måste göra är att rädda framtiden ur ett brinnande hus. Det behöves en människa av Gandhis moraliska halt och kraft, som liksom han gör sitt liv till ett budskap och lika ädelmodigt kastar ut det som ett offer för folken mitt bland de tjutande ulvarna.

Elin Wägner.

Bofors.

Från den gamla bergslagstaden Nora åker man på en liten skraltig bibana, som glömt bort att följa med tiden, till Karlskoga. Konduktören ser hopplöst missmodigt ut, kanske i tanke att hans järnvägs dagar snart äro räknade. Nu i bussarnas tidevarv.

Själva samhället Karlskoga ser man ej mycket av, när man sluppit ut genom väntsalen. Några stugor kringkastade litet på måfå här och där upp för en stigning. Stora gatan, om man vill kalla den så, ligger bortom en krök av vägen. Här ligga affärerna. Det oundvikliga torget, tre banker (en magnifik under byggnad), bokhandel, samt noblesskontoriet med gramofon. För övrigt är Karlskoga ett samhälle som växer. Och växandets orsak har under en följd av år varit Turkiet — Kemal Pascha via Bofors.

Knappt femton minuters väg från Karlskoga ligger Bofors. Fabriken ligger nedkrupna i en sänka nedåt sjön och äro ej synliga från vägen. Blott ett par höga skorstenar sticka upp så där litet hotfullt — så man vet!

Annars märks just inget av den sedvanliga rutschen, som är så utmärkande för industrisamhället. Intet slammer. Inga fabrikspipor. Allting förnimmes så förunderligt stilla, att rent av en försmak av döden tränger sig på. Ett glatt av-

brott, om man kan kalla det så, är själva huvudkontoret. En vacker byggnad med klassiskt rena linjer, synligt från vägen. Mitt däremot är tjänstemannahotellet, där även de utländska kontrollanterna bo. För närvarande ett tjugotal turkar, som kontrastfullt sticka av mot den övriga befolkningen med sina gåtfulla österländska leenden. Österns leende är djupt. Det har gått förbi det västerländska bullrande skratet.

Underhandlingar pågå även med chileanare, som glömt dansen 1914—18. Hurvida dessa underhandlingar leda till resultat vet ingen. Trädarnas hemlighet är några få hjärnors hemlighet!

N. F:s och all världens riksdagsavrustningsvoteringar te sig rätt ynliga i skenet från vapenexportens siffror. Fyrtio miljoner till Turkiet. Ett missgrepp av Kemal Pascha som är litet smått pedagog.

Åter ett stenkast eller två från fabriken ligga arbetarbostäderna i långa långor avskilda genom breda gångar.

Över tvåtusen människor, och alla med denna tanke: Det blir nog snart krig! En mycket farlig tanke, som skapar atmosfär, sprider sig och exploderar när tiden är mogen. Men man förstår dessa människor. Så bundna i inkonsekvens.

Trots allt välver dock himlen blå, och långs med synranden avtecknar sig en mjuk linje av skogklädda berg.

Naturen — som blott väntar på att helt bli upptäckt.

Andersson.

MARGIT NIININEN: Bakom gallret

”Äkta tongångar... med den dyrbara prägeln av upplevd verklighet. Den lilla boken... utgör i själva verket det psykologiska slutdokumentet i en av de egendomligaste kriminalaffärer, som uppkommit inom skandinaviskt kulturområde.”

TURE JANSSON
i Sthlms Dagbl.

Pris 3:—

BONNIERS

Vi stå till tjänst

BABYLÅDAN

Babylådan
Inneh. alla behövliga plagg, av bästa kvalitet till 10.00 & 15.00 kronor sändes mot postförskott.

Hälsingborgs Linneaffär
S. Först-dsgatan 2. Malmö 81, Tel. 4812

BAGERI

H-T Bageriet
Humlegårds-gat. 25
Tel. Norr 2519

BARNEKIPERING

Helles Barnekipering
Sveavägen 108
(mitt emot Stadsbiblioteket)
Tel. Vasa 7232
Väl sorterat lager.
Egna tillverkningar.

BEGRAVNINGSBYRÅ

A.-B. Begravningsbyrån STANDARD

är »Sjukvårdens Begravningsbyrå» och håller därför de **lägsta priserna.**
4 KORNHAMNSTORG 4
Tel. 40 81, 40 82.

BILSKOLA

Lär Eder köra bil
i Hedlunds bilskola
invid S:a Bantorget. Folkungagatan 60
Bekväma villkor. Tel. Söder 128 33

BOKBINDERI

C. J. Pahlmans Bokbinderi
Inneh.: C. D. CARLSSON
Specialité: Handbundna band för offentliga och privata bibliotek! Humana priser!
Sergelgatan 4 — Stockholm
Telefon 96 84 Etablerat 1842

ELEVSKOLA

ELEVER

erhålla god undervisning i tillskärning, uppsättning och provning, ävensom mönsterkonstruktion.

ELLEN LUNDBERG

Birger Jarlgatan 39, 4 tr. Tel. 15 50

KONSTSTOPPNINGSATELJEN

MALMSKILLNADSGATAN 9
Telefon 110 24
Expeditionstid 9—6. Lördagar 9—4.
Konststoppning. Lagning av orientalska mattor, schalar, kelims och silkesstrumpor.
Ring 11024 så hämta vi!

MÅLARSKOLA

Atelier Modern
Etablerad 1915.
UTLÄNDSKA METODER.
Porslins- och Sidenmålning, oljeminiatur- och gobelinmålning.
Nybergsgatan 44, Ö. 78. Dagmar Ström.

OPTIKER

Glasögon Optiker BJÖRNÖ

58 ODENGATAN 58 (vid Odenplan)
Enda specialaffär i Vasastaden.
OBS! SVENSKA AFFARSMETODER.

Parfumeri AROMA
kungsgatan 13

SLIPERI

NORRMALMS SLIPERI
Regeringsg. 92 — Tel. 147 87
Utför slipning av alla slags
Saxar, Knivar, Kirurgiska Instrument etc.
Noggrant arbete! Humana priser!

SÅNGKLÄDER

SÅNGKLÄDER

Filtar, Täcken, Madrasser, Fjäder, prima från 2:25, 1/2 Dun fr. 6 kr. Glansull, Tagel, Krollsplint m. m.

EMELIE BLOMGREN

Döbelnsgatan 46 • Tel. N. 156 60
STOCKHOLM

TRIKÅATELIER

Önskar Ni en riktigt vacker och väl-sittande Jumpers eller Klänning i trikå. Beställ den med förtroende hos oss, vi utföra allt till belåtenhet.
Trikaatelier LAMBERTZON
Jakobsbergsgatan 28. Tel. 71 93.

TVÄTTINRÄTTNING

Den omtänksamma Husmodern vänder sig alltid till
LUNDA Tvättinrättning
Telefon: Drottningholm 20 och 190.

DET STIGANDE
TOMTVÄRDET.

(Forts. från sid. 1).

sare och mera ekonomisk metod bli
verklighet.

Vi vilja återge några av de siffror, som redaktör Otto Grimlund anförde på kongressen i sitt föredrag om tomträtt och jordvärdestegring. Samtidigt hänvisa vi till bilden på vår första sida.

Siffrorna gälla fastigheter i Stockholm och belysa den fantastiska värdestegring, som oavbrutet sker.

Huset vid Drottninggatan 21 t. ex. taxerades 1880 för 350,000 kr., 1900 för 500,000, 1910 för 750,000 och 1928 för 1,100,000 kr. Detta utgör en värdestegring under icke fullt 50 år av drygt 300 proc. Drottninggatan 13 visar för samma tid en värdestegring från 170,000 till 600,000 kr. eller över 350 proc., och Drottninggatan 45 en stegring från 80,000 till 1,100,000 kr., d. v. s. med 1,300 %.

Ett visst jordområde i Klara församling i trakten av Sveavägen såldes 1889 för ett pris av kr. 116: 22 pr kvm. och år 1927 för ett pris av kr. 799: 80 pr kvm. Värdestegringen utgjorde sålunda 588 proc. under en tid av 38 år.

Dessa exempel äro endast normala fall och kunna mångfaldigas. Det första år, som taxeringsstatistiken i sin nuvarande form omfattar, är 1862. Det året veta vi att sammanlagda fastighetsvärdet i Stockholm var 125 miljoner kr. 1928 hade det stigit till 3,720 miljoner kr. Sedan från denna summa dragits värdet av vissa inkorporerade områden samt av det inom staden uppkomna tillskottet av byggnader, återstår en jordvärdeökning på nära 2 miljarder kronor, som under dessa knappa 70 år direkt kommit och komma enskilda jordägare till godo. Avkastningen på jordvärdet i Stockholm motsvarar — sedan rimliga avdrag gjorts för risker och riskräntor etc. — efter 4 % ränta en summa av 72,000 kr. pr år. År 1928 uppgick den sammanlagda kommunalskatten för Stockholms del till 68,000 kr. Räntan på jordvärdet skulle alltså mer än väl täcka denna. Stockholms invånare kunde befrias från kommunalskatt om samhället Stockholm, som genom sina omkostnader för gator, parker, belysning och kommunikationer skapat jordvärdet, finge inhösta belöningen för dessa. Som det nu är måste vi i de höga hyrorna dessutom betala dem en gång till — ju högre tomtvärde dess högre hyra — på det att fastighetsägaren må få en skäligen ränta på jordvärdet.

I jämförelse med tomtpriset äro

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid
10—12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4
e. m. Postgiro 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6: —, halvår kr. 3: —,
kvartal kr. 1: 50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1930

Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.

Ur Charlotte Bühlers

Ungdomsårens själsliv.

De undersökningar, som dr. Bühler, e. o. professor vid universitetet i Wien, framlagt i sin bok *Das Seelenleben des Jugendlichen*, grundar sig huvudsakligen på studium av unga gossars och flickors dagböcker, av vilka ett 80-tal ställts till hennes förfogande av de unga författarna.

Boken innehåller 230 stora sidor, och det blir därför endast en ringa bråkdel därav som kommer att kunna återgivas i Tidevarvet. Men den direkta texten med citat ur dagböcker och andra dokument tycks oss äga ett så stort intresse att det ger skäl för ett återgivande, om också blott av några brottstycken.

I. Övergångsåren och jagets utveckling.

I tolvårsåldern börjar för både gossar och flickor ett skede, som betecknas av stark både längd- och viktillväxt, av stegrad livskänsla och bestämt kraftmedvetande. Emellertid inträffar icke längd- och viktökningen samtidigt. Längdtillväxten kommer först och när sin höjdpunkt i gossarnas femtonde och flickornas trettonde år, och har vanligtvis till följd en svaghets- och slapphetsperiod. Men nästa år när viktillväxten sin höjdpunkt, och krafterna komma åter i jämvikt. Dock tycks just vid samma tidpunkt de uppsamlade krafterna tagas i besittning av könsognadsprocessen, vilket har en ny avslappningsprocess till följd, som varar tills den så kallade ungdomstiden, romarnas *adolescencia*, bringar alla krafter och möjligheter på samtidigt höjdpunkt.

Könsognads- eller pubertetstiden inledes alltså av ett skede som utmärker sig för ökat kraftmedvetande. Det är det skede då gossar och flickor passa bäst för varandra. Vilda lekar och kraftprov älskas lika mycket av dem båda. Och ett hänsynslöst trotsande på sin egen kraft bildar underlaget för ett nytt slag av självmedvetande som bebådar mognadsperioden. Stegrad kraft och stegrad vilja gå hand i hand. Övermodigt och barnsligt skumma de först över alla brådar och förarga de vuxna.

Men i samma skede sticker pubertetstecknen fram och grumlar bilden. Öron kommer och osäkerheten. Självsäkerheten löser upp sig. Stundvis ger den vika för stark självmisstro och självförakt. Till sist kan detta hävas endast av de knoppande pubertetsinsinkterna: fåfänga och behagsjuka. Osäkerhet och säkerhet, båda lika överdrivna, avlösa varandra. Bilden blir alltmer förvirrad. Nya krav på kärlek tränga sig fram: man söker sig till vänner, lärare och andra personligheter. Gamla värden skattas inte längre, föräldrarna duga inte mera. Något nytt som är mer av nöden tränger undan dem: behovet efter det mest motsatta och mest olikartade mot vad man förut skattat och förut själv var. De gamla vän-

övriga omkostnader av underordnad betydelse, arbetslöner, byggnadsmaterial, t. o. m. krediten, ehuru den, enligt den redogörelse, som arkitekt Wallander lade fram på kongressen, kommer som god tvåa i tävlan. Det gäller att få fram billig jord, billiga pengar, standardiserade byggnadsmetoder och -material.

Frågan om jordvärdestegringens förbehållande åt det allmänna har ju som bekant vid upprepade tillfällen varit föremål för behandling inom olika myndigheter, men har för varje gång fått sjunka tillbaka i olustens och motståndets töcken. För närvarande är den emellertid åter aktuell. Dels genom den utredning, som pågår inom fastighetsnämnden om möjligheten för staden att bevara sin tomtmark i de inre stadsdelarna på samma sätt som sker i vissa trädgårdsstäder, en ut-

Charlotte Bühler.

nera bli inte längre de rätta. Andra och nya bli de ideal som tyckas kunna föra vidare framåt. Från denna nya idealsättning utstrålar opposition och självbelåtenhet. — De nya kraftförmögelserna ha stegrat självmedvetandet, och stegrat energien. Uppför och utför i vilda lekar stormar den unga kraften, men stöter i sitt övermod snart huvudet mot muren. Vill det då lätt växa fiendskap och hat ur sammanstötningen, så kan å andra sidan ett klokt ord i rättan stund lösa och befria. Heder — om det ordet av en vuxen eller en ungdom slungas ut i en klass av tolvåringar — det tändar. Hedern, eller äran, som för tolvåringarna ofta är något rent yttre, som man drar på som en dräkt, blir i ungdomsåren den borg inom vilken jaget börjar känna sig levande och oantastligt. *Min heder eller min ära blir ett av dessa ungdomens eviga talesätt, som förargar de vuxna men som är uttryck för ett djupt inre behov. Bakom detta ordande om hedern ligger att ungdomen börjar ta sig själv på allvar. Men det är karaktäristiskt att denna heder eller ära först ter sig som något så yttre, att den mest är lik barns älsklingsleksaker.*

Det är *uppfostaren*, som skall vända den till något inre, det är hans oerhört viktiga pedagogiska angreppspunkt. Det är inte ovanligt att en hel klass i övergångsåldern kan bli fullständigt förvandlad av den som förstär att rikta i hederbegreppet på rätt sätt. Jag känner en pojkklass där en lögn blev en omöjlighet sen en lärare förmått att på den punkten resa hederns baner. Övergångsårderns hela trängtan att få ge kärlek och dyrkan vänder sig mot den lärare som först förmådde lösa de inre krafterna, som förstod att vända kraftströmmen från det yttre mot det inre, att för första gången låta ett yttre värde ersättas av ett inre personlighetsvärde. Det är svårare med gossar än med flickor — gossarna stanna längre kvar i de yttre tingens värld.

redning som föranleddes av motioner i Stockholms stadsfullmäktige i föl, undertecknade av hrr Branting, Lindhagen och Ström samt hr Grimlund m. fl. Dels genom ett nytt förslag från fastighetskontoret, gående ut på upplåtelse av tomter mot tomt rätt till Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening och Stockholms Kooperativa Bostadsförening mot förbindelse till viss maximihöjd på hyrorna.

Ehuru denna upplåtelse snarast är tänkt som ett försök, vore den ändå ett framsteg, genom att också en gång i praktiken försöktes vad man i så många år förgäves talat om, det som fastighetsägare och andra motståndare säga är ogenomförbart, men som i trädgårdsstäderna prövats med så mycken framgång. Vi komma att med intresse följa förslagets öden.

Från denna vändning mot det inre från det yttre är bara ett steg till den medvetna uppfattningen av det egna jaget. På olika sätt blir det steget taget. Rudolf von Delius beskriver det sällsynt medvetet och klart sålunda: »Det var på högsommaren. Jag var tolv år gammal. En liten kammare med bara ett fönster, som vette ut mot trädgården. Min säng stod i det bortersta hörnet av rummet med huvudet mot fönstret. Jag reste på mig, vände mig om på knä och tittade ut i det gröna bladverket utanför fönstret. I det ögonblicket hade jag min jagupplevelse. Det var som om allt hade försvunnit omkring mig och jag var plötsligt alldes isolerad. En märkvärdig svävande känsla. Och i samma ögonblick en förundrad fråga till mig själv: Är du Rudolf Delius? Är du den som andra kallar så? Som går i skolan och har det namnet och får dina betyg. — Är det du? — Det var som ett nästan fysiskt lösslitande från allt med vilket jag förut bildat en enhet. Jag befann mig plötsligt ensam, utstött. Jag förnam detta som något underligt och anade dunkelt att det hade försiggått något betydelsefullt inom mig. Därför förblev också detta ögonblick, rummet, tvärvändningen i sängen och sedan den knäböjande ställningen skarpt inpräglad i mitt medvetande. Det var som hade plötsligt en andlig blixtned slagit ned i mig. — På en gång hade den gamla världen med sina blodsband — med begreppen far och bror — inte mer någon mening. Hela hemmet och hembygden med sin djupt fängslande makt föll bort och låg som en avkastad klädnad djupt under mig. — Den första upplevelsen av jaget är en andra födelse. Den andliga navelsträngen är avsliten. Vi bli inte längre halvt omedvetet närda av blodet som strömmar igenom oss från omvärldens moderorganism. Vårt eget blod måste bilda sitt eget omlopp.»

Säkerligen ha inte alla en så utpräglad och tydlig upplevelse av detta slag. Men tänker man efter kan nog de flesta av oss minnas ögonblick, då plötsligt en förut okänd ensamhet grep om medvetandet, en känsla av lösgjordhet från alla andra.

Denna upptäckt av jaget har många viktiga följder. Från den yttre världen som förut fängslat allt intresse vändes blicken mot ens eget inre. En värld av högsta intresse blir funnen. Till denna vändning mot den inre världen kan bidra en omständighet, vars betydelse knappast förut blivit beaktad, men som ur uppfostnings- och social synpunkt är av allra största betydelse: *det egna rummet*. Med fin iakttagelse skriver Anatole France i *Le petit Pierre*: »När jag fick ett eget rum fick jag också en egen inre värld. —»

I de flesta dagböcker spelar det egna rummet en liknande roll. Hermann Hesse skildrar det också i sin bok »Under hjulet»: »Det var det enda av värde som hela examenshistorien förde med sig — ett eget litet rum där han var sin egen herre och inte blev störd. Här hade han fört sin kamp mot trötthet, sömn och huvudvärk under långa kvällstimmar över Cesar, Xenofon och matematik, segt, trotsigt och ärelystet, men ofta bragt till förtvivlan. Men här hade han också haft de par stunder som var honom mer värda än alla förlorade lustbarheter, de par sällsamma, drömkärliga stunder fulla av hänförelse, stolthet och segerrus, då han drömt och längtat sig bort från skola, examen och allt annat till en värld av högre verkligheter.»

Med denna vändning från det yttre livet följer också ett avståndstagande från den gamla omgivningen, som man inte tilltror förståelse för detta märkvärdiga nya inre liv och för vilken man också blygt gömmer den skedda förvandlingen. Det är en antisocial, individualistisk väg, som tar avstånd från föräldrar och syskon och kanske t. o. m. skolkamrater och som medför djup ensamhetskänsla och bittert lidande i den nya tillvaro, som å andra sidan öppnar sig vid och lockande och känns som ett oundvikligt öde. Längtanfullt men förgäves önskar man ibland

Råd och Rön
HÄMORRHOIDER

botas lättast med

Omedelbar lindring. Ett stort antal kliniker i utlandet använda **uteslutande detta medel**. 100-tals läkareintyg. Fås å apotek å 2,95 pr tub. Bruksanvisning medföljer.

Generalagent för Skandinavien
MEDISANA, Malmö.

"Deras verkan

var överraskande god. Tröttheten försvann rätt snart och arbetsförmågan ökades betydligt. En känsla av arbetsglädje och välbefinnande inställde sig" skriver bl. a. en känd kontraktsprost och hovpredikant om Sanokapslarna.

Intresserar Eder snabbaste och tillförlitligaste sättet att eråna fullkomlig nerv- och muskelkraft, energi och arbetsförmåga, samt att undgå värtrötthet, sömnlöshet och kraftnedsättning, begär prospekt och intyg ang. Sanokapslarna. Sändas gratis och franko.

A.-B. SANOKAPSLAR = Hålsingborg

Drick
Ram lösa
Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

En trött husmor
stärkes och livas av
Järmedicinen IDOZAN
Skadar ej händerna. Förordas av läkare. Fås å alla apotek.

tillbaka den gamla förtroelighetsvärlden. Men ödet driver en vidare. Föräldrarnas auktoritet är och förblir störtad, ty de veta ju inte vad som försiggår inom deras barn, och vem vet om de skulle kunna fatta det. Det gamla är och blir förlorat. Och längtan öppnar sig mot det nya. Först utan mål, bara upplevat som ensamhet och längtan, sedan som bestämd längtan efter en människa. Vänner blir räddaren. Vänner, ledaren, den mari svärmar för, alla äro de trappsteg, rastepunkter på den rastlösa vägen fram till den verkligt kompletterande människan. Ty de, ledaren, vännen, svärmeriet, bidrar till att göra lösslitandet ur de gamla banden definitivt och oåterkalleligt. De bygga nya former för samhörighet genom att bygga en ny slags själslig förstelse med bindande kraft. Men innan sådana band blivit knutna, står jaget ensam i den ofrånkomliga isoleringsupplevelse, varifrån ingen återvändo gives.

Följderna av jagets lösgörande och isolering kan te sig på många sätt: sorg, ensamhetskänsla och hjälplöshet å ena sidan, kritiklust, hån och bespottelse å den andra. Ett trotsigt avståndstagande och avvärijande av alla väntade ingripanden på den egna personlighetens område. Allt detta är välbekant som företeelse, men dess orsaker äro alltför litet uttydda och förstädda. (Forts. följer.)